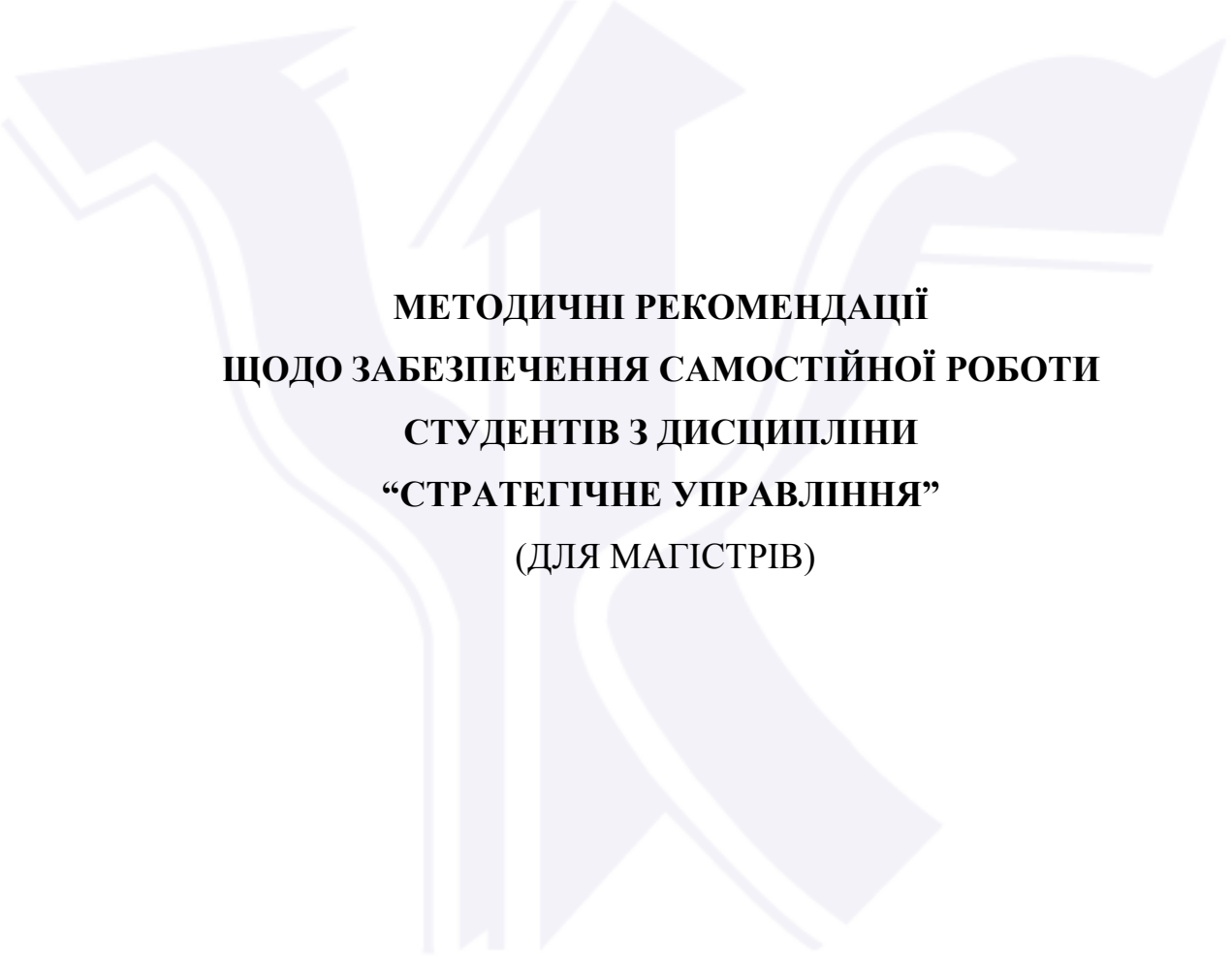

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Інститут менеджменту та бізнесу ім. Б.Хмельницького

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ
“СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ”
(ДЛЯ МАГІСТРІВ)**

Київ 2016

Підготовлено професором кафедри управління персоналом та економіки праці В.М. Колпаковим

Перезатверджено на засіданні кафедри управління персоналом та економіки праці (протокол № 1 від 29 серпня 2016 р.)

Схвалено Вченою радою Інституту менеджменту та бізнесу ім. Б. Хмельницького (протокол №8 від 30.08.2016 р.)

Колпаков В.М. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни "СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ" (для магістрів). - К.: МАУП, 2016. - 38 с.

Методичні рекомендації та завдання містять пояснювальну записку, навчально – тематичний план, зміст для самостійної роботи дисципліни, запитання і завдання для самостійного повторення матеріалу та самоперевірки знань з дисципліни, теми рефератів, вказівки до виконання контрольної роботи, список літератури.

МАУП

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Підготовка кваліфікованого фахівця у системі вищої освіти постійно вдосконалюється і трансформується під впливом об'єктивних і суб'єктивних чинників. Значна роль у цьому процесі належить самостійній роботі студентів. Вона, у відповідності до нових державних освітніх стандартів має становити не менш 50 % часу, передбаченого для виконання основної освітньої програми. Базуючись на класичних та інноваційних підходах до навчально-пізнавальної діяльності студентів, технологія самостійної роботи з дисципліни «Стратегічне управління» інтенсифікується, здійснюється процес її оптимізації з урахуванням економічних і соціальних змін в Україні, вимог Державних законодавчих та нормативних документів, які передбачають спрямованість вищої освіти України на європейську інтеграцію. Враховуючи названі чинники при розробці методичних матеріалів щодо забезпечення самостійної роботи студентів ми переконались що: 1) в сучасних умовах організація самостійної роботи студентів над проблемами розвитку системи освіти як у цілому, так окремих її структурних напрямків, методики навчання і виховання в освітніх навчальних закладах дозволяє не тільки поглибити та інтенсифікувати процес пізнання студентами педагогічних явищ навколишньої дійсності, а й гуманістично спрямувати його за змістом, технологічними компонентами та структурними елементами; 2) самостійна робота студентів не тільки вдосконалюється, але вона й змінюється за структурно - організаційною технологією, у відповідності з інноваційними тенденціями в системі вищої освіти України та програмою дій щодо реалізації положень Болонської декларації. 3) методика викладання навчальної дисципліни передбачає не тільки визначення проблем організаційної технології самостійної роботи студентів, але і технологічні аспекти формування у студентів як загальних так і спеціально-фахових умінь, навичок, і у цілому її оптимізацію та інтенсифікацію. Враховуючи назване та інше, нами концептуально розкриті основні суттєві та змістові напрями процесу самопізнання, самооцінки, самовдосконалення студентами умінь та навичок вивчення курсу “ Стратегічне управління”.

Мета дисципліни "Стратегічне управління" - допомогти студентам здобути теоретичні знання у сфері стратегічного управління організаціями, набути навичок та оволодіти вміннями виконувати функціональні обов'язки персоналу управління стратегічного рівня.

Дисципліна ґрунтується на теоретичних положеннях теорії управління, теорії діяльності, теорії мислення, макроекономіки, стратегічного маркетингу, міжнародних відносин, психології управління.

Завдання самостійної роботи студентів:

- сприяти розумінню студентами сутності та соціальної значущості стратегічного управління в сучасних умовах, місця й ролі курсу в системі управління та у формуванні якостей менеджера;

- допомогти розвивати фахові якості відповідно до службового статусу в ієрархії управління;

- засвоїти методологічні засади стратегічного управління, а також набути навичок використання соціальних і психологічних технологій стратегічного управління;

- ознайомити студентів, які самостійно вивчають курс "Стратегічне управління", з основними завданнями і змістом цієї дисципліни, особливостями освоєння, літературою з теорії та практики стратегічного управління на підприємствах.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Основне завдання вищої освіти полягає у формуванні творчої особистості фахівця, здатного до самоосвіти, інноваційної діяльності. Розв'язати це завдання неможливо лише шляхом передачі знань у готовому вигляді від викладача до студента. Необхідно перетворити студента з пасивного споживача знань в активного їх творця, здатного сформулювати проблему, проаналізувати шляхи її вирішення, знайти оптимальний результат.

Самостійна робота студентів з навчальної дисципліни "Стратегічне управління" організовується з дотриманням низки вимог:

- надання детальних методичних рекомендацій щодо виконання роботи;
- забезпечення можливості творчого підходу у виконанні роботи, не

обмежуючи освітній процес виконанням стандартних завдань;

- підтримка у процесі виконання самостійної роботи постійного взаємозв'язку між викладачем та студентами.

Студенти, які розпочинають вивчати дисципліну "Стратегічне управління", мають інформуватися викладачем щодо організації самостійної роботи, її форм та видів, термінів виконання, форм контролю та звітності, кількості балів за виконання завдань. Перелік завдань для самостійної роботи, форми її організації та звітності, термін виконання та кількість отриманих балів за виконання завдання, визначаються викладачем кафедри при розробці робочої навчальної програми дисципліни (розділу "Самостійна робота студентів").

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ФОРМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Активна самостійна робота студентів можлива лише за наявності серйозної та стійкої мотивації. Найпотужніший мотивуючий фактор — підготовка до подальшої ефективної професійної діяльності.

Основне завдання організації самостійної роботи студентів — навчити студентів свідомо та самостійно працювати спочатку з навчальним матеріалом, а потім з науковою інформацією. Закласти основи самоорганізації та самовиховання, сформулювати уміння та навички постійно підвищувати свою кваліфікацію.

При вивченні дисципліни організація самостійної роботи студентів являє собою єдність трьох взаємопов'язаних форм:

1. Аудиторна самостійна робота.
2. Поза аудиторна пошуково-аналітична робота.
3. Творча наукова робота.

Аудиторна самостійна робота реалізується під час лекційних, практичних і семінарських занять. Практичне заняття — форма навчального заняття, під час якого студенти детально вивчають окремі теоретичні положення навчальної дисципліни та набувають вмінь і навичок їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання відповідно сформульованих завдань.

Проведення практичного заняття, як правило, ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі — тестах для виявлення ступеня опанування

студентами необхідних теоретичних положень, завданнях різної складності для розв'язання їх на занятті.

Підготовка до таких занять потребує ґрунтовної теоретичної і практичної самостійної підготовки студента.

При проведенні практичних занять студенти можуть виконувати самостійну роботу як індивідуально, так і невеликими групами.

Семинарське заняття — форма навчального заняття, на якому відбувається обговорення попередньо визначених питань, до яких студенти готують тези виступів, реферати. Все це потребує певної самостійної роботи. На кожному семінарському занятті викладач оцінює виступи студентів, активність у дискусії, уміння формулювати та відстоювати свою позицію тощо.

Семинар є одним з основних видів практичних занять і ефективним засобом розвитку у студентів культури наукового мислення.

На молодших курсах метою семінарів є ознайомлення студентів з особливостями самостійної роботи з літературою, першоджерелами з дисципліни та методикою їх опрацювання, підготовка до написання рефератів.

На старших курсах бажано застосовувати кілька моделей проведення семінарських занять. Це можуть бути прес-конференція, круглий стіл, дискусія.

Дискусія є однією з найпоширеніших форм семінарського заняття. Мета дискусії - виявити відмінності в розумінні питання і у творчій суперечці установити істину, прийти до спільної точки зору. Змістовна самостійна підготовка студента у цьому разі — накопичення необхідних знань з теми. Дискусія збагачує зміст вже відомого студентам матеріалу, допомагає його впорядкувати і закріпити.

Прес-конференція застосовується і виправдовує себе, як правило, тоді, коли йдеться про семінар, на якому розглядаються складні теоретичні проблеми, категорії та формування.

Особливості побудови семінару такі:

- група складає запитання щодо проблеми, авторів найбільшої кількості питань зараховують до учасників прес-конференції;

- автори найцікавіших запитань займають місця за столом учасників і задають запитання групі.

Механізм проведення прес-конференцій достатньо традиційний. Важливо обмеження в часі, оскільки буде втрачена динаміка і весь семінар "розвалиться". Ця форма цікава для студентів, тут може виявитись їх самостійність і творчість, але коригуюча і оцінююча роль належить викладачеві.

Реферат — форма роботи цікава і поліваріативна. Її використання потребує значної попередньої роботи як студентів, так і викладачів. До того ж у ході самого заняття важливо створити умови, які б стимулювали процес творчості, дискусії. Реферати, при заслуховуванні яких 1-2 студенти працюють, а інші відпочивають — недоцільні.

Позааудиторна робота з дисципліни вимагає від студента щоденної самостійної роботи, яка виконується за завданнями викладача. Це завдання щодо підготовки до аудиторних занять, пошуково-аналітична та наукова робота. Всі завдання мають бути розроблені таким чином, щоб у процесі їх виконання безперервно поглиблювалися знання, розвивалося мислення, формувалися уміння та навички.

Рівень та складність завдань для самостійної роботи залежить від курсу навчання. Так, на 1-2 курсах самостійна робота має на меті поглиблення та закріплення знань та умінь, які студент отримує на лекціях і семінарах. Найдоцільнішими будуть такі форми проведення самостійної роботи, як пошук та огляд наукових джерел за заданою проблематикою, підготовка есе, формулювання понять, глосарію; виконання домашніх завдань до практичних занять, підготовка до семінарських занять різних видів.

На старших курсах самостійна робота повинна сприяти розвитку творчого потенціалу студента та реалізації професійних навичок. Завдання можуть мати як індивідуальний, так і груповий характер, оскільки реальні професійні умови у більшості випадків ґрунтуються на роботі у колективі. Практикуються такі форми самостійної роботи:

- аналітичний розгляд наукової публікації;

- презентація - вибір студентом певної теми чи проблеми для презентації та висловлення свого бачення, розуміння або нерозуміння цієї проблеми;
- підготовка аналізу конкретної виробничої ситуації, підготовка до ситуаційних вправ;
- підготовка до ділової гри, рольової або командної;
- підготовка групового проекту;
- практикум з навчальної дисципліни, тренінгові програми з використанням програмного забезпечення;
- підготовка курсової роботи;
- підготовка дипломної роботи.

Науковою роботою займаються найкращі студенти, які мають здібності до аналітичної, творчої роботи. Такі студенти беруть участь у наукових конференціях, олімпіадах, наукових семінарах, виконують завдання у межах наукових досліджень кафедр; працюють у наукових гуртках. Творча самостійна робота керується рекомендаціями, порадами викладача, конкретними завданнями щодо виконання окремих видів діяльності.

Зміст самостійної роботи студента з дисципліни визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями викладача.

Організація і контроль процесу та змісту самостійної роботи і її результатів здійснюються викладачами кафедри. Оцінки (бали), одержані студентами за виконання різних видів самостійної роботи, фіксуються викладачами і доводяться до відома студентів. Всі завдання самостійної роботи студентів поділяються на обов'язкові та вибіркові, виконуються у встановлені терміни, з відповідною максимальною оцінкою та передбачають певні форми звітності щодо їх виконання. Обов'язкові завдання виконуються кожним без винятку студентом у процесі вивчення дисципліни, вибіркові завдання є альтернативними.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

“Стратегічне управління”

Назва змістового модуля і тем
Змістовий модуль I. Теоретико методологічні основи стратегічного управління
Тема 1. Основні поняття теорії стратегічного управління
Тема 2. Історична трансформація теорії та практики стратегічного управління
Тема 3. Логіко-психологічні і методологічні основи стратегічного управління
Тема 4. Філософсько-онтологічні основи стратегічного управління
Тема 5. Теоретико-діяльнісні й теоретико-розумові засоби стратегічного управління
Змістовий модуль II. Організаційно-політичні й економічні засади стратегічного управління
Тема 6. Адміністративно-державне (політичне) стратегічне управління
Тема 7. Стратегічне управління соціально-культурною сферою (духовним виробництвом)
Тема 8. Стратегічне управління виробничою сферою (матеріальним виробництвом)
Тема 9. Стратегічний аналіз діяльності компанії
Тема 10. Розробка стратегічного управлінського рішення
Тема 11. Основи організації стратегічного управління компанією
Тема 12. Стратегії компаній, їх сутність класифікація. Підходи до стратегічного вибору
Тема 13. Стратегічне планування діяльності компанії
Змістовий модуль IV. Стратегічне управління у сфері міжнародного бізнесу

Тема 14. Стратегії у сфері міжнародного бізнесу
Тема 15. Особливості функціональних стратегій та моделей стратегічного управління в галузі міжнародного бізнесу
Тема 16. Особливості стратегічного аналізу у сфері міжнародного бізнесу
Модуль V. Основи практичного освоєння стратегічного управління організацією
Тема 17. Реалізація стратегій
Тема 18. Розробка стратегії підприємства, що діє в кризисних умовах (ділова гра)
Разом годин: 120

Зміст

самостійної роботи з дисципліни „Стратегічне управління”

Змістовий модуль I. Теоретико- методологічні основи стратегічного управління

Тема 1. Основні поняття теорії стратегічного управління

1.1. Методичні вказівки до вивчення теми

Основною метою заняття є - знайомство навчаних з системою понять використовуваних в теорії і практиці стратегічного управління. Розгляд проблематики становлення наукового напрямку, що отримав назву системи знань про СУ (стратегічне управління), передбачає дотримання історичного підходу. Дуже корисним є усвідомлення еволюції методологічних принципів дослідження СУ як цілісної системи, вивчення якої вимагає адекватного їй синтезу знань, отриманих окремими суспільними та природничими науками.

Концепція стратегічного управління в умах практиків, учених і консультантів в цій області породжена в другій половині 20-го століття. Сьогодні спостерігається велика розбіжність між термінологією стратегічного управління і реальністю. Студентам необхідно уявити об'єктивну причину цього феномену і сформувати своє розуміння.

Сучасні дослідження показують, що "секрет" стратегічного управління являється стратегічне мислення. Якщо у управлінців воно не розвинене, то вони не можуть стратегічно управляти. Їм важко зрозуміти зв'язок політики і стратегії. Вони не можуть розробляти стратегії і тим більше їх реалізовувати. При вивченні теми необхідно уявити історичну обумовленість приходу до концепції СУ, специфіку стратегічного управління. При вивченні теми звернути увагу на взаємозв'язок основних категорій теорії стратегічного управління, на трансформацію передового досвіду в теорію і формування понять стратегія, політика.

1.2. Термінологічний словник

Студент повинен дати визначення наступних термінів:

Предмет курсу - ..., Стратегічне управління - ..., Стратегія - ..., Стратегічна ціль - ..., Стратегічна аналітика - ..., Стратегічний аналіз - ..., Інформація - ...

В результаті опрацювання даної теми студент повинен:

знати:

- предмет, завдання та зміст дисципліни "Стратегічне управління";
- сутність основних категорій та понять;

- історію становлення, розвиток і закономірності послідовних трансформацій стратегічного управління;

- відмінність стратегічного управління від інших наук, що вивчають управління;

уміти:

- пояснити передумови формування системи знань про СУ;
- визначити завдання окремих наук у вивченні СУ;
- обґрунтувати необхідність поглиблення знань про СУ в сучасних умовах.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Предмет курсу, його завдання. Логіка викладу навчального матеріалу і структура курсу.
2. Еволюція форм спільної діяльності і становлення СУ. Сутність стратегічного управління.
3. Об'єктивні передумови появи теорії людських ресурсів.
4. Стратегічне управління як галузь діяльності вищого керівництва організації.
5. Стратегічне управління — процес здійснення взаємодії організації з її оточенням.

Завдання :

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.

Література [1,3,4,7,17,18]

Тема 2. Історична трансформація теорії та практики стратегічного управління

2.1. Методичні вказівки до вивчення теми

Основною метою зайняття є - знайомство навчаних з досвідом стратегічного управління на заході і Сході, з історичною трансформацією теорії та практики стратегічного управління.

У цій темі показується генезис форм стратегічного управління людьми в організації в процесі діяльності, взаємозв'язок теорії і практики.

При вивченні теми слід звернути увагу на порівняльний аналіз

досвіду стратегічного управління Заходу і Сходу, на можливість його використання в умовах України.

2.2. Термінологічний словник

Студент повинен дати визначення наступних термінів:

Парадигма - ..., Закони управління- ..., Цілі стратегічного управління- ... ,
Форми стратегічного управління - ... , Стратегіми- ... , Даосизм - ... , Конфуціанство - ..., Синтоїзм- ..., Дзен-буддизм-..., Механізми конфліктності - ... ,
Моделі стратегічного менеджменту- ..., Поняття стратегічності мислення ("мистецтва хитрості") - ...

2.3. Семінарське заняття

СЕМІНАР 1. Тема 2. Історична трансформація теорії та практики стратегічного управління

1. Теми доповідей, рефератів, презентацій:

1. Генезис теорії та практики стратегічного управління Сходу і Заходу.
2. Стратегіми ("мистецтва хитрості") як форми стратегічного управління у сфері дипломатії та бізнесу.

В результаті вивчення даної теми студент повинен:

знати:

- історію становлення, розвиток і закономірності послідовних трансформацій стратегічного управління;
- теоретико-методологічні основи стратегічного управління ;
- основні результати новітніх досліджень з проблем стратегічного управління;

ня;

- сучасні теорії та концепції стратегічного управління організації;
- основні характеристики процесу діяльності персоналу управління по стратегічному управлінню.

уміти:

- застосовувати знання основ стратегічного управління організації в межах стратегій і механізмів їх реалізації;
- опанувати понятійним апаратом в області стратегічного управління;

-практично використати розуміння концепцій стратегічного управління.

бути ознайомленим:

-із сучасними концепціями у сфері стратегічного управління;

-з методами, техніками, технологіями передових шкіл управління з підготовки керівників стратегічного управління;

Контрольні питання і навчальні завдання:

1. Історія розвитку теорії і практики стратегічного управління Сходу.
2. Історія розвитку теорії і практики стратегічного управління Заходу.
3. Стратегіми як форми стратегічного управління у сфері дипломатії та бізнесу. Поняття стратегічності мислення ("мистецтва хитрості").
4. Досвід стратегічного управління Давнього світу.
5. Прийняття стратегічних і тактичних управлінських рішень.
6. Специфіка стратегічного управління у працях військових мислителів.

Стратегії та управління організаціями у працях американських фахівців (І. Ансофф, А. Халачмі й ін.).

7. Моделі стратегічного менеджменту Дж. Томпсона, Ф. Девіда. Модель стратегічного процесу Р. Лінча

Завдання :

- 1.Опрацюйте рекомендовану літературу.
- 2.Підготуйте до виступу на семінарі.
- 3.Підготуйте реферат на задану тему.

Література [2,3,4,11,27,28,53,63]

Тема 3. Логіко-психологічні і методологічні основи стратегічного управління

3.1. Методичні вказівки до вивчення теми

Метою зайняття є знайомство з логіко-психологічними і методологічними основами СУ. При вивченні теми необхідно утямити, що підготовка " стратега" вимагає інноваційного підходу до вирішення цієї проблеми. На сьогодні в системі освіти відсутня орієнтація на розвиток мислення людини, особливо стратегічного

мислення. Система освіта "не самовизначилася" на рішення цієї задачі в силу відсутності замовлення з боку суспільства і держави. Для вирішення цієї проблеми необхідно використати нову версію методології і здійснювати відповідне методологічне забезпечення. Потрібний розвиток стратегічного мислення у керівників стратегічного рівня управління.

3.2. Термінологічний словник

Студент повинен дати визначення наступних термінів:

Мислення- ..., Методологія- ..., Рефлексія- ..., Рівні знань- ..., Рівнева концепція прийняття рішення-..., Логіко-розумові атрибути- ..., Підходи до організації - ..., Поняття розумової культури управління- ...

СЕМІНАР 2. Тема 3. Логіко-психологічні і методологічні основи стратегічного управління.

- 1.Логіко-психологічні основи стратегічного управління.
- 2.Методологічні основи стратегічного управління.
- 3.Особливості розвитку психічних механізмів індивіда, суб'єкта й особистості людини- стратега. Понимание особливостей механізмів індивіда, суб'єкта й особистості людини.

Теми рефератів:

- 1.Концептуальні версії стратегічної функції. Нормативно-функціональні і процесуальні описи мислення стратегічного управління. Логіко-розумові атрибути практики мислення.
- 2.Методологія стратегічного управління. Натуралістичний і діяльнісний підходи в методології стратегічного управління.

В результаті вивчення даної теми студент повинен:

знати:

- теоретико-методологічні, організаційно-економічні засади стратегічного управління;
- історію становлення, розвиток і закономірності послідовних трансформацій стратегічного управління;
- логіко-психологічні і методологічні основи стратегічного управління;

уміти:

- практично використати логіко-психологічні і методологічні основи стратегічного управління.

бути ознайомленим:

-із сучасними концепціями у сфері рішення проблеми використання логіко-психологічних і методологічних основ в стратегічному управлінні.

Контрольні питання і навчальні завдання:

1. Логіко-психологічні і методологічні основи стратегічного управління.
2. Нова версія методології та методологічного забезпечення стратегічної діяльності.
3. Натуралістичний і діяльнісний підходи в методології стратегічного управління.
4. Специфіка нового (методологічного) мислення. Функціональні особливості стратегії і методу.
5. Рівнева концепція прийняття рішення.
6. Підходи до організації стратегічного управління .

Завдання :

- 1.Опрацюйте рекомендовану літературу.
- 2.Підготуйте до виступу на семінарі.
- 3.Підготуйте реферат на задану тему.

Література [3,11,16,17,18,39]

Тема 4. Філософсько- онтологічні основи стратегічного управління

4.1. Методичні вказівки до вивчення теми

Метою зайняття є з'ясування філософський - онтологічних основ, що формують картину світу людини, його стратегічного бачення майбутнього, філософії життя, стратегічного управління. При вивченні теми необхідно утямити, що філософсько- онтологічні основи визначають спрямованість підготовки " стратега", формування у нього стратегічного мислення, здійснення стратегічного управління

в системі діяльності. Завершити вивчення теми необхідно з'ясуванням умов, що сприяють якісному розвитку мислення людини.

4.2. Термінологічний словник

Студент повинен дати визначення наступних термінів:

Картина миру - ..., Універсум діяльності - ..., Функції абстрагування- ..., Онтології- ..., Нормування як джерело стратегічного мислення - ..., Рефлексивно-розумової позиції- ..., Системи діяльності - ..., Критерії стратегічного мислення - ...

СЕМІНАР 3. Тема 4. Філософсько- онтологічні основи стратегічного управління

1.Картина миру як стратегічне завдання суспільства при підготовці людини до життя в соціумі. Формування картини миру, як стратегічна задача держави й суспільства.

2.Теорія діяльності як основа стратегічного управління.

3. Функціональні та культурно-рефлексивні критерії стратегічного мислення в управлінській ієрархії.

4.Стратегія як абстрактна норма і результат депроблематизації. Докритеріальна, ситуаційна та критеріально забезпечена організація нормування (розробки стратегії).

Теми рефератів:

1.Теорія діяльності як основа стратегічного управління.

2.Функціональні та культурно-рефлексивні критерії стратегічного мислення в управлінській ієрархії.

3.Використання стратегом інтегрально значущих критеріїв розумової діяльності.

В результаті вивчення даної теми студент повинен:

знати:

- філософсько-онтологічні основи стратегічного управління;
- як формується картина (модель) світу людини;

- основи теорії діяльності;
- особливості стратегії та діяльності стратега з рефлексивно-розумової позиції.

уміти:

- практично використати онтології як засоби стратегічного конструювання систем діяльності.

Контрольні питання і навчальні завдання:

1. Філософсько- онтологічні основи стратегічного управління.
2. Рівнева концепція прийняття рішення. Вимоги до рефлексивно-розумового механізму управління.
3. Онтології стратегічної діяльності.
4. Специфіка нового (методологічного) мислення.
5. Стратегія та стратегічне мислення в управлінській діяльності.
6. Особливості стратегії та діяльності стратега з рефлексивно-розумової позиції.
7. Рефлексія як загальна "сфера" виникнення стратегії.

Завдання :

- 1.Опрацюйте рекомендовану літературу.
- 2.Підготуйтеся до виступу на семінарі.
- 3.Підготуйте реферат на задану тему

Література [3,17,29,41,58,67,19,71]

Тема 5. Теоретико-діяльнісний й теоретико-розумові засоби стратегічного управління

5.1. Методичні вказівки до вивчення теми

Метою зайняття є знайомство з теорією діяльності, теорією мислення, діяльнісним підходом до організації стратегічного управління.

Вивчаючи дану тему, перш за все необхідно звернути увагу на те, що діяльнісний підхід покликаний розкрити процеси зміни СУ та чинники, які обумовлюють ці зміни.

У сучасній управлінській практиці часто вже не звертається увага на методологічну важливість в стратегічному управлінні, правильного розуміння понять діяльності, мислення. У процесі розвитку діяльності мало приділяється уваги ролі мислення, особливо стратегічного. Отже, студент повинен усвідомити об'єктивну складність здійснення діяльнісного підходу.

Завершити вивчення теми необхідно з'ясуванням умов, що сприяють якісному розвитку діяльності, здібностей, мислення людини і організації, а також визначенням сфер практичного використання результатів діяльнісного підходу.

5.2. Термінологічний словник

Студент повинен дати визначення наступних термінів:

Діяльність- ..., Мова схематичних малюнків - ..., Мислення (стратегічне) - ..., Ігротехнічна парадигма - ..., Системогінез - ..., Логіка ВАК (сходження від абстрактного до конкретного) - ...

СЕМІНАР 3. Тема 5. Діяльнісний підхід до формування стратегічних ресурсів персоналу організації

1. Поняття діяльності, здібностей, особистості, мислення персоналу. Теорія розвиваючої діяльності в мові схематичних зображень. Мислетехніка і формування вищих абстракцій .

2. Культура мислення і нові педагогічні технології. Шляхи формування стратегічного мислення в управлінні.

3. Рівнева концепція розвитку стратегічного мислення: досіміотическій, сіміотическій, логічний та онтологічні рівні розвитку стратегічного мислення.

4. Застосування методу Г. Гегеля та логіки ВАК (сходження від абстрактного до конкретного) для побудови понятійно- категоріального апарату управлінського мислення.

Теми рефератів:

1. Розвиток діяльності, здібностей, мислення людини і організації.

2. Рівнева концепція розвитку стратегічного мислення: досіміотическій, сіміотическій, логічний та онтологічні рівні розвитку мислення.

3.Методи і засоби самоорганізації і педагогічної організації в навчальних процесах. Інноватика і стратегічне управління в сфері освіти.

В результаті вивчення даної теми студент повинен:

знати:

- сутність, мету та завдання діяльнісного підходу;
- поняття діяльності, здібностей, особистості, мислення персоналу;
- основні характеристики процесу діяльності персоналу управління по стратегічному управлінню людськими ресурсами;
- основні культури мислення і нові педагогічні технології ;
- рівневу концепцію розвитку стратегічного мислення.

уміти:

- практично використати теоретико-діяльнісні й теоретико-розумові засоби стратегічного управління.

Контрольні питання і навчальні завдання:

1. Поняття діяльності, здібностей, особистості, мислення персоналу. Теорія розвиваючої діяльності в мові схематичних зображень.
2. Практичні проблеми в організації розвитку діяльності, здібностей, мислення людини і організації.
3. Мислетехніка і формування вищих абстракцій. Культура мислення і нові педагогічні технології. Рефлексія і самосвідомість як основасаморозвітія особистості.
4. Шляхи формування стратегічного мислення в управлінні. Рівнева концепція розвитку стратегічного мислення: досіміотіческій , сіміотіческій , логічний та онтологічні рівні розвитку мислення.
5. Застосування методу Г. Гегеля у розвитку мислення. Застосування логіки ВАК (сходження від абстрактного до конкретного) для побудови понятійно-категоріального апарату управлінського мислення.

Завдання :

- 1.Опрацюйте рекомендовану літературу.
- 2.Підготуйтеся до виступу на семінарі.

3. Підготуйте реферат на задану тему

Література [11,17,18,20,69,71,72]

Змістовий модуль II. Організаційно-політичні й економічні засади стратегічного управління

Тема 6. Адміністративно-державне (політичне) стратегічне управління

6.1. Методичні вказівки до вивчення теми

Метою зайняття є вивчення адміністративно-государственного механізму стратегічного управління в реальних умовах. У процесі вивчення теми необхідно усвідомити, що глобалізація спрямована міжнародними економічними організаціями на побудову однополярного світу. Що глобалізація призвела до високого ступеня концентрації капіталів і соціальному розшаруванню світової спільноти.

В умовах глобалізації виникають проблеми використання стратегічного управління в національних інтересах більшості держав. Гранично утруднена можливість розробки та реалізації національних стратегій управління. Сьогодні стратегії є національними у тих держав, які можуть використовувати міжнародні ринки товарів і капіталів для перерозподілу доходів, створюваних в інших державах, на свою користь.

При вивченні теми необхідно усвідомити взаємозв'язок політики і стратегії у сфері стратегічного управління. У практиці управління, у багатьох навчальних посібників фіксується не розуміння понять політики і стратегії. Політики як діяльності управлінців стратегічного рівня з реалізації цілей організації і стратегії як норми діяльності (плану, проекту, програми і т.п.) по досягненню цілей політиків.

На сьогодні відсутні сформовані методики, технології розробки політики і стратегії. Варіанти технологій розробки політики і стратегії розглядаються в посібнику «стратегічний кадровий менеджмент».

6.2. Термінологічний словник

Студент повинен дати визначення наступних термінів:

Глобалізація- ..., Масова культура - ...,Глобальна дезінтеграція- ..., Міфи глобалізації - ...,Засоби масової комунікації -..., Вплив масової культури - ..., Специфіка масової культури - ...

В результаті вивчення даної теми студент повинен:

знати:

- особливості стратегічного управління в умовах глобалізації, масової культури;

-сутність і специфіка державного стратегічного управління;

-проблеми глобального розвитку.

уміти:

- учитувати в стратегическом управлениии воздействие процессов глобализации та нового міжнародного порядку;

- учитувати результати дослідження проблем глобального розвитку, проблеми використання стратегічного управління в національних інтересах держави.

бути ознайомленим:

-з результати дослідження проблем глобального розвитку;

-з проблемами розробки доктрини національної безпеки й стратегії національного розвитку.

Контрольні питання і навчальні завдання:

1. Організаційно-політичні й економічні засади стратегічного управління.
2. Адміністративно-державне (політичне) стратегічне управління.
3. Поняття глобалізації. Глобалізація і глобальна дезінтеграція. Міфи глобалізації .

Занепад політики і майбутнє національного суверенітету.

4. Западня глобалізації .Сутність і специфіка державного стратегічного управління. Завдання :

- 1.Опрацюйте рекомендовану літературу.

Література [1,3,5,7,13,17,20,29,54]

Тема 7. Стратегічне управління соціально-культурною сферою (духовним виробництвом)

7.1. Методичні вказівки до вивчення теми

Метою зайняття є вивчення духовного виробництва як об'єкту стратегічного управління. При вивченні теми необхідно звернути увагу на роль духовного виробництва в процесі формування особи людини.

7.2. Термінологічний словник

Студенту необхідно навести визначення наступних термінів і понять:

Духовне виробництво - ..., Культура-..., Духовна сфера - ..., Феномен культурної політики- ..., Паблік рілейшнз -..., Людина маси-..., Доктрини маніпуляції свідомістю...

В результаті вивчення даної теми студент повинен:

знати:

- особливості стратегічного управління духовним виробництвом;
- технології маніпуляції їх характеристика;
- суспільні зв'язки й паблік рілейшнз як механізми стратегічного впливу та управління;
- взаємозв'язок масової, елітарної й народної культури в соціокультурному просторі;
- проблеми стратегічного управління персоналом у багатонаціональних компаніях.

уміти:

- практично використати стратегічного управління окремі методи стратегічного аналізу управління людськими ресурсами;
- пояснити напрями практичного використання результатів стратегічного управління духовним виробництвом в Україні.

ознайомитися:

- із сучасними концепціями у сфері стратегічного управління духовним виробництвом;
- з методами, техніками, технологіями, що використовуються передовими школами стратегічного управління у сфері стратегічного управління духовним виробництвом;

- з тенденціями розвитку та проблемами стратегічного управління духовним виробництвом.

Контрольні питання і навчальні завдання:

1. Стратегічне управління соціально-культурною сферою (духовним виробництвом).
2. Духовне виробництво як об'єкт стратегічного управління.
3. Масова культура як адаптаційний феномен, простір ілюзорних комплексів, система формування споживчої ідеології. Засоби масової комунікації як глобальне інформаційне середовище.

Завдання :

- 1.Опрацюйте рекомендовану літературу.

Література [12,16,29,51,54,58,68]

Тема 8. Стратегічне управління виробничою сферою (матеріальним виробництвом)

8.1. Методичні вказівки до вивчення теми

Метою зайняття є вивчення матеріального виробництва як об'єкту стратегічного управління. При вивченні теми необхідно звернути увагу на роль виробництва в процесі життєдіяльності суспільства, на практиковані у світовій практиці підходи в стратегічному управлінні виробництвом, на стратегічні аспекти антикризового управління виробництвом, на стратегічний взаємозв'язок політичної, матеріальної та духовної сфер.

8.2. Термінологічний словник

Студенту необхідно навести визначення наступних термінів і понять:

Виробництво- ..., Стратегічний контролінг -..., Стратегічні проблеми розвитку виробництва - ..., Методи прогнозування економічної кон'юнктури- ..., Стратегічні проблеми розвитку виробництва -...

В результаті вивчення даної теми студент повинен:

знати:

- особливості стратегічного управління матеріальним виробництвом;
- виробництво як об'єкт стратегічного управління;
- методи прогнозування економічної кон'юнктури в антикризовому управлінні.

уміти:

- розробляти політику і стратегію організації;
- використовувати методи і прийоми стратегічного аналізу

Контрольні питання і навчальні завдання:

1. Виробництво як об'єкт стратегічного управління.
2. Стратегічні аспекти антикризового управління виробництвом.
3. Проблеми розвитку національної економіки в умовах глобалізації.

Завдання :

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.

Література [2,6,7,10,23,27,31,32,36,37,44,61,62]

Змістовий модуль III. Організація стратегічного управління компанією

Тема 9. Стратегічний аналіз діяльності компанії

9.1. Методичні вказівки до вивчення теми

Метою зайняття є підготовка навчаних до виконання стратегічного аналізу. Необхідно усвідомити важливість і складність стратегічного аналізу зовнішнього і внутрішнього середовища організації. Аналіз реальної практики показує, що методи стратегічного аналізу використовуються для дослідження на тактичному рівні. Тут знову проявляється проблема розвитку стратегічного мислення. Студенту необхідно зрозуміти, що якщо він хоче стати стратегом, то необхідно докласти значних зусиль для розвитку свого стратегічного мислення.

При вивченні теми слід звернути увагу на особливості на особливості стратегічного аналізу у сфері бізнесу. Виявити відмінність загального поняття діяльності персоналу підприємства і діяльності у сфері бізнесу.

Необхідно з'ясувати (через аналіз) особливості ведення бізнесу в Україні і запропонувати рекомендації по їх обліку в практичній діяльності.

9.2. Термінологічний словник

Студенту необхідно навести визначення наступних термінів і понять:

PEST аналіз - ..., SWOT- аналіз-..., Метод сходження від абстрактного до конкретного.- ..., Пріоритети підприємства - ..., Діагностика-...

СЕМІНАР 5. Тема 9. Стратегічний аналіз діяльності компанії

1.Поняття стратегічного аналізу. Сутність стратегічного аналізу діяльності компанії. Зміст й принципи проведення стратегічного аналізу.

2.Аналіз ресурсного потенціалу підприємства. Методичні підходи до аналізу ресурсного потенціалу українських підприємств.

3.Послідовність здійснення PEST, SNW, SWOT- аналізу.

Теми рефератів:

1.Діагностика внутрішнього та зовнішнього середовища компанії.

2.Оцінка сили конкурентної позиції фірми. .

3.Основні методи стратегічного аналізу

В результаті вивчення даної теми студент повинен:

знати:

- складові зовнішнього і внутрішнього середовища організації;

-основні інструменти проведення аналізу стратегічних чинників зовнішнього середовища підприємства;

- проблеми, перспективи і напрями використання методології стратегічного управління у вітчизняних умовах.

уміти:

-практично використати окремі методи стратегічного аналізу управління підприємства;

- пояснити напрями практичного використання результатів стратегічного аналізу управління підприємства;

володіти

-сучасними методами збору, обробки і аналізу управлінських, економічних і соціальних даних;

- методикою аналізу макрооточення організації;

- методами галузевого аналізу.

Контрольні питання і навчальні завдання:

1. Оцінка ринкової влади постачальників і покупців.
2. Вхідні бар'єри. Рушійна сили конкуренція.
3. Методи аналізу зовнішнього середовища.
4. Методи аналізу внутрішнього середовища підприємства.
5. Діагностика внутрішнього і зовнішнього середовища.
6. Особливості стратегічного аналізу потенціалу підприємства.
7. Аналіз конкурентоспроможності фірми.
8. Методи аналізу конкурентних переваг.
9. Аналіз конкурентоспроможності української економіки.
10. Аналіз макросередовища. Основні елементи стратегічного аналізу. Основні складові аналізу макросередовища.
11. Аналіз мікросередовища.
12. Ключові фактори успіху. Ідентифікація ключових факторів успіху.
13. Внутрішньоорганізаційний аналіз.
14. Стратегічні аспекти антикризового управління. Початковий етап стратегії антикризового управління.
15. Методи прогнозування економічної кон'юнктури.

Завдання :

- 1.Опрацюйте рекомендовану літературу.
- 2.Підготуйтеся до виступу на семінарі.
- 3.Підготуйте реферат на задану тему

Література [8,13,30,51,32,53,61]

Тема 10. Розробка стратегічного управлінського рішення

10.1. Методичні вказівки до вивчення теми

Метою зайняття є ознайомлення навчаних з особливостями діяльності при прийнятті і реалізації стратегічних рішень.

При вивченні теми слід звернути увагу, що ухвалення рішення - це вольовий акт обличчя того, що приймає рішення (ЛПР), який здійснюється по певному алгоритму з використанням різних методів і технологій.

Для ухвалення рішення потрібне інформаційно-аналітичне і організаційне забезпечення ЛПР. Але головне у ЛПР має бути професійна підготовка стратега. При цьому "секретом" є - наявність у ЛПР стратегічного мислення.

10.2. Термінологічний словник

Студенту необхідно навести визначення наступних термінів і понять:

Решение- ..., Інформаційно-аналітичного забезпечення -..., Моделі стратегічного вибору - ..., Критерії- ..., Алгоритм -..., Технологія прийняття рішення-...

В результаті вивчення даної теми студент повинен:

знати:

- особливості прийняття і реалізації стратегічних рішень;
- вимоги до якості та ефективності стратегічних управлінських рішень;
- критерії згуртування стратегічної команди та роль ідеології у згуртуванні.

уміти:

- використовувати методи обґрунтування стратегічних управлінських рішень;
- обґрунтувати необхідності прийняття і реалізації стратегічних рішень;
- обґрунтувати умови для прийняття і реалізації стратегічних рішень.

Контрольні питання і навчальні завдання:

1. Особливості прийняття і реалізації стратегічних рішень.
2. Алгоритм і технологія прийняття рішення.
3. Розумові форми кооперації прийняття стратегічного рішення в управлінській ієрархії.
4. Організація інформаційно-аналітичного забезпечення системи прийняття управлінських рішень на всіх рівнях ієрархії управління.
5. Стратегічна роль керівника організації.
6. Характеристики, що визначають стратегічну роль керівників.

Завдання :

1.Опрацюйте рекомендовану літературу.

Література [3,11,12,14,17,40,41,49,58]

Тема 11 Основи організації стратегічного управління компанією

11.1 Методичні вказівки до вивчення теми

Метою зайняття є вивчення навчаними діяльності при організації стратегічного управління компанією.

При вивченні теми слід звернути увагу на відсутність того, що склався понять - організація, механізм (управління), система. На сьогодні розроблені досить науково обгрунтовані методики розрахунку ефективності системи стратегічного управління. Ці методики опрацьовані на практиці і можуть бути використані при розрахунку ефективності і при підготовці до виконання цих розрахунків.

Узагальнені методики маютья на роботі А.П.Егоршіна «Управління персоналом». Однак при підготовці по даній темі слід звернути увагу на ефективність проектів вдосконалення системи стратегічного управління.

11.2 Термінологічний словник

Студенту необхідно навести визначення наступних термінів і понять:

Організація - ., Життєвий цикл-., Системи - ., Механізм- ...

В результаті опрацювання даної теми студент повинен:

знати:

-особливості розробки системи стратегічного управління організацією;

-методологічні засади організації управління компанією

-основи механізму організації стратегічного управління.

уміти:

-виконувати аналіз існуючих підходів до вимірювання економічної та соціальної ефективності стратегічного управління;

-виконувати оцінку ефективності організації стратегічного управління організацією.

Контрольні питання і навчальні завдання:

1. Особливості розробки системи стратегічного управління організацією..
2. Особливості системи стратегічного управління компанією в Україні.
3. Механізми стратегічного управління.

Завдання :

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.

Література [2,3,5,9,14,23,28,37,62]

Тема 12. Стратегії компаній. Сутність і класифікація. Підходи до стратегічного вибору

12.1. Методичні вказівки до вивчення теми

Метою зайняття є вивчення стратегій компаній, підходів до їх вибору.

При вивченні теми слід звернути увагу на наявність різних класифікаційних ознак стратегій. Проте, на сьогодні, існують різні визначення поняття - " стратегія". Необхідно уявити суть стратегії, її специфічні особливості, що дозволить вибрати необхідну для організації.

12.3. Термінологічний словник

Студенту необхідно навести визначення наступних термінів і понять:

Класифікація-..., Альтернативи-..., Матриця-..., Стратегічний підхід -..., Бенчмаркінг-...

11.2. План лекції

1. Ключові характеристики ефективної стратегії. Класифікаційні ознаки стратегій.

2. Базові стратегії. Галузеві стратегії. Портфельні стратегії. Функціональні стратегії.

3. Поняття й типи стратегічних альтернатив. Процес розробки стратегічного вибору. Організаційні аспекти процесу розробки стратегічного вибору.

Контрольні питання і навчальні завдання:

1. Ключові характеристики ефективної стратегії. Класифікаційні ознаки стратегій.

2.Базові стратегії. Галузеві стратегії. Портфельні стратегії. Функціональні стратегії.

3.Поняття й типи стратегічних альтернатив. Процес розробки стратегічного вибору. Організаційні аспекти процесу розробки стратегічного вибору.

Завдання :

1.Опрацюйте рекомендовану літературу.

Література [14,21,27,37,45,47,66]

Тема 13. Стратегічне планування діяльності компанії

13.1. Методичні вказівки до вивчення теми

Метою зайняття є з'ясування суті, форм стратегічного планування. При вивченні теми слід звернути увагу на наявність відмінностей в розумінні стратегічного планування (СП). Під СП розуміється: "инструмент формування цілей", "набір дій і рішень", "бачення організації в майбутньому", "процес моделювання", "особливий вид практичної діяльності" і тому подібне

Насправді СП -это діяльність по розробки стратегії у формі плану. Тільки плану діяльності макроуправлінців або стратегів. Цей план (стратегія) розробляється на основі концептуальних представлень, характеризується абстрактністю (узагальненістю конкретних планів, фіксацією істотного). Для успішної розробки і реалізації стратегічного плану (стратегії) мають бути реалізовані вимоги до стратегічного мислення, мислення стратега.

13.2. Термінологічний словник

Студенту необхідно навести визначення наступних термінів і понять:

Сутність-..., Поняття ризиків -..., Метод сценаріїв -..., Бізнес-проект -..., Міністратегія-..., Стратегічність-...

СЕМІНАР 6. Тема 13. Стратегічне планування діяльності компанії

План

1.Історія становлення й розвитку стратегічного планування. Особливості стратегічного планування.

2. Суть і форми стратегічного планування.

3. Стратегія як абстрактний план. Особливості стратегічного мислення.

Теми рефератів:

1. Разработка стратегического плана.
2. Стратегія як абстрактний план. Особливості стратегічного мислення.
3. Основні питання для розуміння:
 1. Профессиональные и личностные качества стратега.
 2. «Пирамида мышления».

В результаті вивчення даної теми студент повинен:

знати:

- сутність і форми стратегічного планування;
- особливості стратегічного планування ;
- можливості методу сценаріїв.

уміти:

- осуществлять стратегическое планирование в организации.

Контрольні питання і навчальні завдання:

1. Історія становлення й розвитку стратегічного планування й управління як самостійного напрямку економічної науки.
2. Характеристика форм стратегічного планування.
3. Закордонна практика стратегічного планування. Українська практика стратегічного планування.
4. Можливості методу сценаріїв (сценарного планування) у розробці прогнозів розвитку компанії.

Завдання :

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Підготуйтеся до виступу на семінарі.
3. Підготуйте реферат на задану тему.

Література [3,5,6,11,14,35,37,45,56]

Змістовий модуль III. Стратегічне управління у сфері міжнародного бізнесу

Тема 14. Стратегії у сфері міжнародного бізнесу

14.1. Методичні вказівки до вивчення теми

Метою зайняття є вивчення особливостей розробки і реалізації стратегії у сфері міжнародного бізнесу суті, форм стратегічного планування. При вивченні теми слід звернути увагу на облік ментальності, національних особливостей (культурної різноманітності) населення, де ведеться бізнес.

14.2. Термінологічний словник

Студенту необхідно навести визначення наступних термінів і понять:

Піраміда розробки стратегії -..., Чинники-..., Критерії-..., Модель Дж. Даннінга -... , Концепція інвестиційних полів-..., Стратегічні альянси.

Контрольні питання і навчальні завдання:

1. Корпоративна, функціональна, операційна стратегія. Чинники, що формують стратегію.

2. Підходи до виконання завдання з розробки стратегії: стратегічний підхід, "делегування повноважень", загальний підхід, ініціативний підхід. Критерії переможної стратегії.

3. Стратегії міжнародного бізнесу. Сучасна концепція інтернаціоналізації фірми. Стадійність інтернаціоналізації процесу. Рівень інтернаціоналізації фірми.

4. Еволюція теорій міжнародного бізнесу. Теорії міжнародної торгівлі. Теорії прямих зарубіжних інвестицій і ТНК.

Завдання :

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.

Література [2,5,7,27,30,35,48,53,58]

Тема 15. Особливості функціональних стратегій й моделей стратегічного управління в галузі міжнародного бізнесу

15.1. Методичні вказівки до вивчення теми

Метою зайняття є вивчення особливостей функціональних стратегій й моделей стратегічного управління в галузі міжнародного бізнесу. При вивченні теми слід звернути увагу на те, що функціональні стратегії розробляються на основі стратегії бізнесу фірми.

15.2. Термінологічний словник

Студенту необхідно навести визначення наступних термінів і понять:

Маркетингові стратегії -..., Стратегії використання людського потенціалу-... ,
Модель стратегічного планування-..., Двовимірна матриця -..., Тривимірна матриця .

Контрольні питання і навчальні завдання:

1. Функціональні стратегії в міжнародному бізнесі.
2. Стратегії для конкуренції на міжнародних ринках.
3. Моделі вибору стратегічної позиції в конкуренції.

Завдання :

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.

Література [5,8,10,11,23,24,33,39,48,65]

Тема 16. Особливості стратегічного аналізу у сфері міжнародного бізнесу

16.1. Методичні вказівки до вивчення теми

Метою зайняття є вивчення особливості стратегічного аналізу у сфері міжнародного бізнесу.

При вивченні теми необхідно звернути увагу на особливості стратегічного аналізу у сфері міжнародного бізнесу. При вивченні теми слід звернути увагу на оволодіння засобами стратегічного аналізу на практичних прикладах з сфери міжнародного бізнесу.

16.2. Термінологічний словник

Студенту необхідно навести визначення наступних термінів і понять:

Концепція стратегічних груп-..., Концепція ланцюга цінностей-..., Сегментація-..., Стадії бенчмаркінгового проекту-..., Аналіз стейкхолдерів .

Контрольні питання і навчальні завдання:

1. Методи аналізу конкурентних переваг (SWOT, GAP, LOTS, PIMS, Мак-Кінсі та ін.). Аналіз конкурентоспроможності української економіки.

2. Аналіз макросередовища на практичних прикладах з сфери міжнародного бізнесу.

3.Оцінка матеріальних і нематеріальних ресурсів фірми. Оцінка людських ресурсів. Функціональна оцінка організаційного потенціалу

Завдання :

1.Опрацюйте рекомендовану літературу.

Література [8,21,27,28,30,32,36]

Змістовий модуль IV. Основи практичного освоєння стратегічного управління організацією

Тема 17. Реалізація стратегій

17.1. Методичні вказівки до вивчення теми

Метою зайняття є вивчення процесу діяльності персоналу стратегічного рівня при реалізації стратегії організації.

При вивченні теми слід звернути увагу на пошук і залучення ресурсів для реалізації стратегій, що відповідають її змісту.

17.2. Термінологічний словник

Студенту необхідно навести визначення наступних термінів і понять:

Реалізацією стратегії й політики-....,

Контрольні питання і навчальні завдання:

1.Розробка системи управління реалізацією стратегії й політики організації.

2.Корпоративна культура та її роль у реалізації стратегії.

3.Проектування організаційної структури і приведення її у відповідність до стратегії.

Завдання :

1.Опрацюйте рекомендовану літературу.

Література [3,5,12,27,36,44,58,63,72]

Тема 18. Розробка стратегії підприємства, що діє в кризисних умовах

(проводиться в формі ділової гри)

Література [3,11,14,17,18,20,24,30,32,40,45,61,72]

Модульний контроль III.(Проводиться у формі ділової гри)

Здійснюється у формі експертної оцінки . Оцінюється знання, уміння виконання певної посади , вміння працювати в команді.

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ ІХ РОБІТ (РЕФЕРАТІВ)

Важливою складовою підготовки спеціаліста є діагностика його самостійної навчально-пізнавальної діяльності. Головними компонентами контролю є: перевірка (виявлення рівня знань, умінь та навичок); оцінка (вимірювання на основі відповідних критеріїв рівня знань, умінь та навичок); облік (фіксування результатів на відповідних носіях). Діагностика навчання передбачає відповідні принципи: індивідуального характеру, систематичності, тематичності, єдності вимог, об'єктивності, всебічності, інші.

За допомогою самостійного контролю знань вирішуються наступні завдання: виявлення готовності особистості до сприймання, усвідомлення і засвоєння загальноосвітніх і спеціальних знань; отримання інформації про характер самостійної роботи у процесі аудиторного та поза аудиторного навчання; визначення ефективності організаційної технології учіння; виявлення правильності обсягу і глибини особистісного засвоєння знань, умінь та навичок. Міжсесійний контроль за самостійною роботою студентів із дисципліни “Загальна педагогіка” включає поточний модульний контроль за бально-рейтинговою системою. Підсумковий контроль – іспит. Питання на іспит додаються у загальному плані як “Контрольні питання”.

В процесі вивчення курсу студенти заочної форми навчання пишуть реферати, денної – реферати. Основні вимоги до їх виконання:

- повнота та об'єктивність інформації про досліджувані явища;
- повнота відображення основних компонентів її змісту;

- доступність сприймання тексту як за змістом, так і за логікою визначення основних проблем;

- доступність мови викладу;

- авторське ставлення, особиста точка зору на питання роботи.

Структура контрольної роботи (реферату): перша сторінка (див. зразок вузу); зміст (вступ, 1,2,3 питання, висновки, літературні джерела: 10-12; додатки, при необхідності).

Технологічні етапи організації та методики підготовки роботи: визначення теми та змісту; аналіз одержаної інформації (грунтовне, всебічне та глибоке вивчення фактів, положень та висновків з проблеми; теоретична та аналітико-синтетична обробка дослідження); оформлення роботи (загальні та вузівські вимоги, обсяг - 0,5 др. арк.). Студенти заочної форми навчання, за вказівкою викладача, можуть виконувати контрольні роботи у двох видах: або ґрунтовне теоретичне дослідження зі спиранням на практику, або практично-теоретичне виконання роботи за варіантам. Номер контрольної роботи за загальною технологією дослідження студент отримує за номером свого прізвища в журналі, або заліковій відомості. Номер і тема контрольної роботи можуть бути наступними:

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ (РЕФЕРАТІВ)

1. Теоретично-методологічні засади стратегічного управління.
2. Історія розвитку теорії і практики стратегічного управління Сходу.
3. Історія розвитку теорії і практики стратегічного управління Заходу.
4. Стратегіями як форми стратегічного управління у сфері дипломатії та бізнесу. Поняття стратегічності мислення ("мистецтва хитрості").
5. Досвід стратегічного управління Давнього світу.
6. Прийняття стратегічних і тактичних управлінських рішень.
7. Специфіка стратегічного управління у працях військових мислителів. Стратегії та управління організаціями у працях американських фахівців (І. Ансофф, А. Халачмі й ін.).

8. Моделі стратегічного менеджменту Дж. Томпсона, Ф. Деві-да. Модель стратегічного процесу Р. Лінча.

9. Інформаційно-аналітичне забезпечення як фактор в удосконаленні стратегічної діяльності керівників макрорівня.

10. Стратегічна роль управлінської еліти в управлінні сучасними соціально-економічними системами.

11. Зміст і взаємозв'язок основних категорій стратегічного управління: закон, принцип, метод, мета, місія, потенціал організації, стратегія, конкурентоспроможність та ін.

12. Логіко-психологічні і методологічні основи стратегічного управління.

13. Нова версія методології та методологічного забезпечення стратегічної діяльності.

14. Філософсько- онтологічні основи стратегічного управління.

15. Рівнева концепція прийняття рішення. Вимоги до рефлексивного-розумового механізму управління.

16. Онтології стратегічної діяльності.

17. Специфіка нового (методологічного) мислення.

18. Стратегія та стратегічне мислення в управлінській діяльності.

19. Особливості стратегії та діяльності стратега з рефлексивно-розумової позиції.

20. Рефлексія як загальна "сфера" виникнення стратегії.

21. Стратегія - абстрактна норма (проект, план) і результат депроблематизації.

22. Стратег як втілення стратегічної функції у функціональній цілісності управління організацією.

23. Теоретико-діяльнісні й теоретико-розумові засоби стратегічного управління.

24. Метод Г. Гегеля й розуміння природи об'єкта стратегічного управління.

25. Організаційно-політичні й економічні засади стратегічного управління.

26. Адміністративно-державне (політичне) стратегічне управління.

27. Стратегічне управління соціально-культурною сферою (духовним виробництвом).
28. Духовне виробництво як об'єкт стратегічного управління.
29. Стратегічне управління виробничою сферою (матеріальним виробництвом).
30. Виробництво як об'єкт стратегічного управління.
31. Концептуальні засади стратегічного проектування матеріального виробництва.
32. Стратегічні аспекти антикризового управління виробництвом. Урахування ризику в антикризовому управлінні.
33. Основи розробки системи стратегічного управління організацією.
34. Стратегічне управління, як галузь науки и практики управління, що розвивається..
35. Стратегічний аналіз діяльності компанії.
36. Розробка стратегічного управлінського рішення.
37. Стратегічне управління у сфері бізнесу.
38. Стратегії розвитку компанії.
39. Корпоративні стратегії диверсифікації.
40. Стратегії міжнародного бізнесу.
41. Маркетингові стратегії.
42. Стратегії використання людського потенціалу.
43. Стратегічна аналітика, стратегічний аналіз та синтез в стратегічному управлінні.
44. Стратегічні аспекти антикризового управління.
45. Стратегічне управління у сфері міжнародного бізнесу

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Сутність поняття "стратегічне управління".
2. Стратегічне управління як галузь діяльності вищого керівництва організації.

3. Стратегічне управління — процес здійснення взаємодії організації з її оточенням.

4. Стратегічне управління в соціальній сфері Стародавнього світу Сходу.

5. Стратегічне управління в соціальній сфері у країнах Заходу.

6. Поняття сучасного стратегічного управління.

7. Логіко-психологічні основи стратегічного управління.

8. Стратегія та стратегічне мислення в управлінській діяльності.

9. Теоретико-розумові засоби стратегічного управління.

10. Теоретико-діяльнісні засоби стратегічного управління.

11. Адміністративно-державне (політичне) стратегічне управління.

12. Стратегічне управління соціально-культурною сферою (духовним виробництвом).

13. Стратегічне управління виробничою сферою (матеріальним виробництвом).

14. Стратегічне управління як галузь наукових знань.

15. Поняття глобалізації. Поняття масової культури.

16. Зміст і взаємозв'язок основних понять стратегічного управління.

17. Наукові підходи до здійснення стратегічного управління.

18. Основні принципи стратегічного управління.

19. Сутність концепції єдності життєвих циклів продукції та технології.

20. Механізм управління як складна категорія.

21. Комплекс механізмів управління та його використання у стратегічному управлінні.

22. Основи економічного механізму стратегічного управління компанією.

23. Засади мотиваційного механізму стратегічного управління.

24. Основи організаційного та правового механізму управління.

25. Організаційно-адміністративні механізми стратегічного управління.

26. Механістична, органічна та організована структура управління й стратегічне управління.

27. Програмування політичної поведінки. Технології публік рилейшнз, керуваність і свобода особистості.

28. Організована модель системи стратегічного управління.

29. Підсистема вищого керівництва компанії, її місце та роль у стратегічному управлінні.

30. Стратегічна роль управлінської еліти в управлінні сучасними соціально-економічними системами.

31. Якості та типи головного керівника у стратегічному управлінні.

32. Цільові та програмно-цільові підсистеми у стратегічному управлінні.

33. Функціональні підсистеми у стратегічному управлінні.

34. Критика теорії та практики стратегічного управління. Основні аргументи в критиці

35. Стратегічна піраміда диверсифікованої та вузькопрофільної компаній.

36. Корпоративні стратегії, їх сутність, особливості.

37. Ділові стратегії, їх сутність, особливості.

38. Функціональні стратегії, їх сутність, основні риси.

39. Операційні стратегії, їх сутність, головні ознаки.

40. Чинники, що формують стратегію, їх стисла характеристика.

41. Критерії необхідної стратегії, їх обґрунтування.

42. Стратегічна аналітика, стратегічний аналіз та синтез в стратегічному управлінні.

43. Стратегія лідерства за витратами, характеристика особливостей.

44. Стратегія широкої диференціації, характеристика основних рис.

45. Стратегія оптимальних витрат, характеристика головних ознак.

46. Сфокусована стратегія, що ґрунтується на низьких витратах, характеристика особливостей.

47. Сфокусована стратегія, що ґрунтується на диференціації продукції, характеристика головних ознак.

48. Умови реалізації стратегій конкуренції та врахування ризиків.

49. Використання наступальних стратегій у конкурентній боротьбі.

50. Використання оборонних стратегій у конкурентній боротьбі.
51. Стратегіми як форми конкурентної боротьби в бізнесі та дипломатії.
52. Стратегія вертикальної інтеграції та конкурентна перевага в бізнесі, характеристика особливостей.
53. Стратегія диверсифікації, характеристика особливостей (споріднені та неспоріднені галузі).
54. Стратегії продажу та ліквідації бізнесу, їх характеристика.
55. Корпоративні стратегії відновлення, економії та реструктуризації портфеля.
56. Стратегії транснаціональної диверсифікації, їх характеристика.
57. Комбіновані стратегії диверсифікації, їх характеристика.
58. Концепція інтернаціоналізації фірми та стратегічне управління.
59. Еволюція теорій міжнародного бізнесу та стратегічне управління.
60. Стратегічне управління з позицій теорій міжнародної торгівлі.
61. Стратегічне управління з позицій теорій прямих зарубіжних інвестицій і ТНК.
62. Модель Дж. Даннінга. Концепція інвестиційних полів і стратегічне управління.
63. Потенціал інтернаціоналізації галузі і конкурентні стратегії міжнародного бізнесу.
64. Міжнародні, або глобальні стратегії, їх характеристика.
65. Стратегія лідерів галузі, їх характеристика.
66. Стратегії використання людського потенціалу, їх характеристика.
67. Моделі стратегічного управління.
68. Зміст і послідовність роботи у процесі аналізу конкурентних переваг.
69. Зміст і послідовність роботи під час аналізу чинників ефективності нововведень.
70. Аналіз факторів конкурентної переваги за М. Портером.
71. Аналіз конкурентоспроможності фірми за Ж-Ж. Ламбертом.

72. Методи аналізу конкурентних переваг (SWOT, GAP), порядок їх використання.
73. Методи аналізу конкурентних переваг (LOT3, PIMS, Мак-Кінсі) та їх використання.
74. Зміст і порядок здійснення аналізу макросередовища.
75. Зміст і порядок здійснення аналізу конкурентів.
76. Зміст і порядок здійснення аналізу стейкхолдерів.
77. Ключові чинники успіху, їх ідентифікація.
78. Зміст і порядок здійснення внутрішньоорганізаційного аналізу.
79. Бенчмаркінг як метод оцінки положення фірми на ринку.
80. Аналіз розриву як спосіб прогнозування зміни ключових чинників успіху.
81. Вимоги до якості та ефективності стратегічних управлінських рішень.
82. Зміст і послідовність роботи осіб, які приймають стратегічні рішення.
83. Алгоритм прийняття стратегічного рішення.
84. Принципи аналізу й прогнозування стратегічних управлінських рішень.
85. Реалізація стратегічних управлінських рішень.
86. Засади економічного обґрунтування стратегічного управлінського рішення.
87. Проектування організаційної структури та приведення її у відповідність до стратегії.
88. Корпоративна культура та її роль у реалізації стратегії.
89. Системи адміністративної, інформаційної підтримки в реалізації стратегій.
90. Сумісність стратегії, системи управління та національної культури.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

ОСНОВНА

1. Конституція України - К.: Преса України, 1997.- 80 с.
2. Ансофф И. Стратегическое управление/ Пер. с англ. - М.: Экономика. - 2010.-358с.
3. Анисимов О.С., Верхоглазенко В.Н., Мундриевская Е.Б. Стратегическое управление в методологическом подходе.- М., 2014.-400с.
4. Баева А.В., Новальская Н.И., Згалат-Лозанская Л.А. Основы менеджмента: практикум: Учеб. Учеб. пособие., 2 ч. - М.: Центр учебной литературы, 2007 - 524 с.
5. Белошапка В.А., Загорий Г.В. Стратегическое управление: принципы и международная практика. — учебник. — К.: Абсолют. — 1998.-351с.
6. Бланк И.А. Финансовая стратегия предприятия. – Киев: Ника-Центр, 2004. – 720с.
7. Курс МВА по стратегическому менеджменту/ Пер. с англ. - М.- Альпина Биз Букс, 2010. – 244 с.
8. Гордієнко П.Л., Стратегічний аналіз: Навч. посіб.- К.:Алерта, 2011.– 404 с.
9. Кіндрацька Г.І., Стратегічний менеджмент: Навч. посіб.- К.:Знання, 2011.– 366 с.

10. Козьменко С.М., Стратегічний менеджмент банку: Навч. посіб./ С.М.Козьменко, Ф.І.Шпиг, І.В.Волошко.– Суми: Університетська книга, 2011.– 734 с.

11. Колпаков В.М., Дмитренко Г.А. Стратегический кадровый менеджмент: Учеб. пособие. – 2-е изд., перераб. и доп. – К.: МАУП, 2005. – 752 с.

12. Почепцов Г.Г., Стратегия.: Сمارт Бук, 2009.-377с.

13. Почепцов Г.Г., Стратегічний аналіз: Стратегический анализ для политики, бизнеса и военного дела.– К.: Изд-во "Дзвін", 2010.– 333 с.

14. Сладкевич В.П. Стратегический менеджмент организации.- К.: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2008. – 496с.

ДОДАТКОВА

15. Акмеология. М.: РАГС. - 1994. - № 1. 116 с.

16. Анисимов О.С. Акмеология мышления. - М., 1997. -534 с.

17. Анисимов О.С. Стратегия и стратегическое мышление.- М.: «Агро-Весник», 1999.-605с.

18. Анисимов О.С. Развивающие игры. Игротехника. Методология. В 2-х т.- М.: ФГОУ РосАКО АПК, 2006. т.2. Рефлексия опыта.

19. Атамас П.Й., Управлінський облік: Навч. посіб.– К.: ЦНЛ, 2012.– 440 с.

20. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления: Курс лекций. - М.: Омега-Л, 2006.-584с.

21. Атрилл П., Управленческий учет для нефинансовых менеджеров=Management Accounting for Non-Specialists/ П.Атрилл, Э.МакЛейни.– Днепрпетровск: Баланс-клуб, 2010.– 624 с.

22. Бабосов Е.М., Социология управления: Учеб. пособие.– 3-е изд., стереотип.– Мн.: ТетраСистемс, 2012.– 288 с.

23. Балабанова Л.В., Маркетинговий аудит системи збуту: Навч. посіб./ Л.В.Балабанова, А.В.Балабаниць.– К.: Професіонал, 2011.– 224 с.

24. Балабанова Л.В., Маркетингова товарна політика в системі менеджменту підприємств: Навч. посіб./ Л.В.Балабанова, О.А.Бриндіна.– К.: Професіонал, 2012.– 336 с.

25. Банківський менеджмент/Ред. Кириченко О.А., Міщенко В.І.– К.:Знання, 2011.– 831 с.
26. Белошапка В.А., Стратегическое управление и маркетинг в практике фармацевтических фирм/ В.А.Белошапка, Г.В.Загорий, В.А.Усенко.– К.:Триумф, 2012.– 368 с.
27. Ведута Е.Н. Стратегия и экономическая политика государства.-М.: Академический проект, 2003.-456с.
28. Веснин В.Р. Стратегическое управление: Учебник.-М.:Прспект, 2004.- 328с.
29. Головатый М.Ф.Соціологія політики: Навч.посіб.для студ виш.навч. закл.-К.:МАУП, 2003.- 504с.
30. Економіка зарубіжних країн: навч. посібник / О.Є. Кузьмін, Л.І. Чернобай, А.О. Босак, М.В. Кізло. – Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2010. – 408с.
31. Економічний аналіз:Навч. посібн./За ред. М.Г. Чумаченка.– 2-ге, перероб. і доп.– К.:КНЕУ, 2011.– 556 с.
32. Економічний аналіз:Практикум/Мних Є.В., Барабаш Н.С., Бутко А.Д. та ін.– К.:ЦНЛ, 2011.– 432 с.
33. Зенгер Х. фон Стратегемы О китайском искусстве жить и выживать. Том1.-М.: Изд-во Эксмо, 2004.-512с.
34. Зенгер Х. фон Стратегемы О китайском искусстве жить и выживать. Том2.-М.: Изд-во Эксмо, 2004.-1024с.
35. Карлоф Б. Деловая стратегия/ Пер. с англ. - М.: Экономика. - 1991.- 239с.
36. Карпов А.Е.Стратегическое управление и эффективное развитие бизнеса. Практическое пособие. – М.: Результат и качество, 2015. – 528с.
37. Квинт В. Стратегическое управление и экономика на глобальном формирующемся рынке. – Изд-во: Бизнес Атлас, 2012. – 627с.
38. Клири Т. Японское искусство войны. Постигание стратегии. - СПб.: Евразия, 2000.-256с

39. Колпаков В.М. Управление развитием персонала: Учеб.пособие для студентов вузов. - К.: МАУП, 2006.-710с.

40. Колпаков В. М. Теория и практика принятия управленческих решений. - К.: МАУП, 2004.-504с.

41. Конрад Н. И. Синалогия: М.: Ладомир, 1995.-621с.

42. Корнієв В.Л., Цінова політика підприємства:Монографія.– К.:КНЕУ, 2011.– 257 с.

43. Краснокутська Н.С., Потенціал підприємства: формування та оцінка:Навч. посіб.– К.:ЦНЛ, 2010.– 352 с.

44. Круглов М. И. Стратегическое управление компанией: Учебник для вузов. - М.: Русская деловая литература, 1998.-768с.

45. Левицки С., Как разработать стратегию. Практические рекомендации по созданию реально работающих стратегий.– Днепропетровск:Баланс-клуб, 2012.– 328 с.

46. Мейтус В., Политическая партия: стратегия и управление/ В.Мейтус, В.Мейтус.– К.:Эльга, Ника-Центр, 2012.– 404 с.

47. Минцберг Г., Альстренд Б., Лемпел Дж. Школы стратегий. – СПб.: Питер, 2002. – 336с.

48. Михель В.С. Стратегическое управление финансами в промышленных корпорациях. – М.: Изд-во Элит, 2013. – 216с.

49. Моделі і методи прийняття рішень в аналізі та аудиті:Навч. посіб./Ред. Бутинець Ф.Ф., Шигун М.М.– Житомир:ЖДТУ, 2012.– 352 с.

50. Московичи С Век толп Исторический трактат по психологии масс —М Изд-во «Центр психологи и психотерапии», 1966 —478с

51. Московичи С Машина, творящая богов —М Центр психологии психотерапии, 1998 - 560 с

52. Нишамбаев Ю. Восточные стратагемы: библия стратега.- М.: Амрита Русь, 2007.-464с.

53. Новицький В.Є. Міжнародна економічна діяльність України: Підручник. – К.: КНЕУ, 2003.-948 с.

54. Ортега-и-ГассетХ Восстание масс// Психология масс Хрестоматия (ред -сост Д Я Раигородский) — Самара БАХРАХ, 1998 — 592с
55. Пирсон Б., Томас Н. Магистр делового администрирования. – М., 2000. – 218 с.
56. Платов В., Золотарева С., Платова О. Технология стратегического планирования и управления. – М.: Дело, 2012. – 372с.
57. Попов С.А. Модульная программа для менеджеров. Модуль 4. Стратегическое управление. – М.: Инфра-М, 2005. - 344с.
58. Проекты и риски будущего: Концепции, модели, инструменты, прогнозы /Отв. ред. А. А. Акаев, А. В. Коротаев, Г. Г. Малинецкий, С. Ю. Малков.М.: КРАС АНД, 2011. — 432 с.
59. Рамперсад Х.К. Универсальная система показателей деятельности. – М., 2005.– 352 с.
60. Ратти О., Уэстбрук А. Тайны древних цивилизаций. Самураи.-М.:Издво Эксмо, 2004-640с.
61. Стратегия и тактика антикризисного управления фирмой / Под ред. А. П. Градова, Б. И. Кузина. - СПб.: Специальная література, 1996.-510с.
62. Стратегический менеджмент/Под.ред ПетроваА.Н.-СПб.:Питер, 2010.
63. Тэтчер М. Искусство управления государством. Стратегии для меняющегося мира. – М.: Альпина Паблишер, 2014. – 504с.
64. Черевко О.В., Управління соціально-економічним розвитком регіону на стратегічних засадах//Економіка та держава,2011.-№9.– С.57-59.
65. Черленяк І., Категорія "функціонально-непривідний алгоритм" у стратегічному управлінні: синергетичний підхід//Вісник Національної Академії державного управління при Президентові України,2010.-№4.– С.284-293.
66. Шевчук Д. А., Стратегический менеджмент:Учеб. пособие.– Ростов н/Д:Феникс, 2010.– 176 с.
67. Шекшня С.В., Ермошкин Н.Н. Стратегическое управление персоналом в эпоху и Интернета. – М.: ЗАО «Бизнес-школа «Интел-Синтез», 2002.
68. Шиллер Г Манипуляторы сознанием - М Мысль, 1980 -326с

69. Щедровицкий Г.П. Философия, наука, методология.- М.: Школа культ.политики, 1997.- 656 с.

70. Щекин Г.В. Теория кадровой политики.- К. МАУП, 1997.- 176 с.

71. Щекин Г.В. Социальная теория и кадровая политика: Моногр.-К.: МАУП, 2000.-576с.

72. Ястремська О.М., Інвестиційна діяльність промислових підприємств: методологічні та методичні засоби: Монографія.- Х.: Інжек, 2011.- 488 с.

Інформаційне забезпечення

У бібліотеці МАУП є усі рекомендовані в розділі основної літератури підручники і навчальні посібники. По більшості тим учбового курсу є електронні підручники. Студентам при вивченні курсу рекомендується використати джерела в мережі Інтернет, де представлені підручники по стратегічному управлінню, теоретичні матеріали, документи органів державного і муніципального управління, результати соціологічних досліджень, енциклопедичні словники.

По тих, що цікавлять студентів питанням можна звертатися:

до викладачів кафедри управління персоналом і економіки праці ауд. А- 18 корпусів 4,

Адреси дистанційного доступу по кафедрі

тел. 490-95-24 доп.12-57

e - mail професора кафедри Kolpakov _ self@ ukr.net

(Колпаков Віктор Михайлович)

МАУП